

sig Billedet af den lille, spinkle Skikkelse med det tænksomme, alvorlige Ansigt, stille og tung af Væsen og langsom af Tale som han var, men ikke mindre levende vil baade Modstandere og Venner erindre, med hvilken Glød og Myndighed og ubøjelig Fasthed den i personlig Omgang saa sagtmodige Mand kunde føre Ordet, naar det gjaldt Spørgsmaal, der havde hans Hjerte.

Bjorn Kornerup.

Kardinal Franz Ehrle — under Navnet Pater Ehrle er han kendt i den videnskabelige Verden, der har haft Forbindelse med Vatikanets Arkiv og Bibliotek — døde Paaskeaften i Aar, 31. Marts, 89 Aar gammel. Han var Son af en württembergsk Læge, blev opdraget i Jesuiterkollegiet i Feldkirch i Østrig og blev Jesuitmunk i 1863. Han var Lærer ved og Leder af Jesuitkollegier i Tyskland, i England, hvor han blev præsteviet, og i Belgien, indtil han 1880 kom til Rom, hvor han helt kunde vie sig til videnskabeligt Arbejde. Ved Siden af sin Skolevirksomhed havde han studeret Skolastikens og Franciskanerordenens Historie, hvilket Studium han fortsatte Livet igennem. Med *Beiträge zur Geschichte und Reform der Armenpflege* (1880) vakte han Opmærksomhed som Historiker, men det var først i Rom, hvor Pave Leo XIII lige havde aabnet det vatikanske Arkiv, at han vandt sit Verdensry. Han og Dominikaneren Pater Denifle udgav 1885—1900 *Archiv für Litteratur und Kirchengeschichte des Mittelalters*, en uvurderlig Kilde til Middelalderens Historie. 1890 udkom hans *Historia Bibliothecae Romanorum Pontificorum*, hvorefter han blev ekstraordinært Medlem af den Kommission, som Leo XIII havde nedsat til en Nyordning af det vatikanske Bibliotek. I denne Kommission blev Pater Ehrle Sjælen; han fik paabegyndt Udarbejdelsen af et Katalog og skabt et Haandbibliotek i Sala Leonina. 1895 blev han Præfekt for det vatikanske Bibliotek, hvilken Stilling han opgav 1915, da han mente at føle Uvilje mod sig som Tysker.

Under Krigen levede Pater Ehrle i Schweiz, hvor han fortsatte sine middelalderlige Studier, samtidig med at han gav sine Bidrag til Forstaaelse af Dagens Historie. Efter Fredsslutningen vendte han tilbage til Rom, hvor hans Ven og Efterfølger som Bibliotekspræfekt, Achille Ratti, nu sad som Pave under Navnet Pius XI. I sit første Konsistorium udnævnte Paven ham til Kardinal, senere gav han ham Hæderstitlen »Bibliothecarius et archivarius S. Romanæ ecclesie«. Da hans 80 Aars Fødselsdag nærmede sig, udsendtes en Opfordring til at udgive et Festskrift for

ham; denne Opfordring blev underskrevet af Videnskabsmænd fra hele Jordens Kreds, fra Danmark af Professor Dr. J. L. Heiberg. Festskriftet, *Miscellanea Francesci Ehrle*, som udgør 5 Bind (udgivet i det af Pater Ehrle grundlagte *Studi e Testi* 37—42) blev overrakt ham i en af Paven præsideret Forsamling af Kardinaler, Videnskabsmænd og det samlede diplomatiske Korps.

Da jeg i Februar 1894 blev indført i det vatikanske Arkiv af den svensk-norske Gesandt i Rom, Historikeren C. Bildt, forestillede denne mig for Pater Ehrle. Han tog sig straks af mig, lagde en Plan for mit Arbejde og hjalp mig hele Tiden som en faderlig Ven. Det varede ikke længe, før han førte mig ind i Sala Leonina, hvor han viste mig en Reol, hvorover der stod Danimarca. I denne fandtes dengang kun enkelte Bøger — foruden Saxo og *Regesta Diplomatica* var der næppe andre end »Digte« af Andreas Dolleriis, sendt af Forfatteren — mens den svenske Reol ved Siden var helt fuld.

For Pater Ehrle, der foruden sit Modersmaal talte og skrev Latin, Italiensk, Fransk og Engelsk, var intet menneskeligt fremmed, Historie og Topografi (Roms og Vatikanets ældre Topografi), Kunst (Pinturicchios Fresker i Appartamenti Borgia), Skolastik, Mystik og Politik. Han blev en af Romerkirkens Fyrster, men det er som Videnskabens uselviske Tjener og som den ædle Personlighed, fra hvilken der udgik en lysende Klarhed, han her bør mindes.

L. Mollesen.

Ved Camille Jullian's Død (Dec. 1933) har fransk historisk Videnskab mistet en af sine mest særprægede Skikkelser og flittigste Forskere. Jullian virkede først gennem mange Aar som Professor ved Universitetet i Bordeaux. 1909 blev han kaldet til Professor i Histoire et antiquités nationales ved Collège de France og 1924 optaget som Medlem af det franske Akademi. Jullian's Hovedværk er hans monumentale *Histoire de la Gaule*, der udkom 1908—26 i syv svære Bind, og skildrer Landets veksle Skæbne fra de første Spor af menneskelig Bebyggelse til Sammenbruddet af Romervælden og Dannelsen af nye Statssamfund, et originalt og solidt underbygget Værk, baaret oppe af en skarpsindig Undersøgelse af Enkeltheder og en storartet Sammenfatten af Kildernes Efterretninger til et helstøbt Billede.

Otto Koefoed-Petersen.

Med Émile Bourgeois, der afgik ved døden 25. august 1934, har fransk historisk videnskab mistet en af de faa overlevende